

ชื่อแผนงาน การยกระดับการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพในภูมิภาคตะวันตกของนักท่องเที่ยว
สูงอายุเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
Changing Higher Tourism Quality in the Western Region for Senior
Tourist towards ASEAN Community

ผู้จัดการแผนงาน

รองศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์ คณะวิทยาการจัดการ ม.ศิลปากร

หัวหน้าโครงการย่อย โครงการที่ 1

รองศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

หัวหน้าโครงการย่อย โครงการที่ 2

รองศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์ คณะวิทยาการจัดการ ม.ศิลปากร

หัวหน้าโครงการย่อย โครงการที่ 3

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพพร จันทรนาชู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

หัวหน้าโครงการย่อย โครงการที่ 4

อาจารย์ ดร. พรทรัพย์ พรสวัสดิ์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีที่ทำวิจัยเสร็จ

2558

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การยกระดับการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพในภูมิภาคตะวันตกของนักท่องเที่ยวสูงอายุเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เป็นแผนงานวิจัยที่ประกอบด้วยโครงการวิจัยย่อย 4 โครงการ โดยวิธีการดำเนินการวิจัยนี้คณะผู้วิจัยใช้วิธีการดำเนินการวิจัยใน 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย การสรุปประเด็นผลการวิจัยย่อย 4 โครงการ การประชุมข้อเสนอเชิงนโยบายกับที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในภูมิภาคตะวันตก จำนวน 30 คน และการสังเคราะห์ผลที่ได้จากการศึกษาทั้ง 4 โครงการ โดยการสร้างข้อสรุปจากการดำเนินโครงการวิจัยย่อย 4 โครงการนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลทางทฤษฎี (theory) ซึ่งคณะผู้วิจัยใช้แนวคิดในเรื่องของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism Development) เป็นแนวทางในการเรียบเรียงข้อมูล

ผลการวิจัย พบว่า นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุมีรูปแบบและพฤติกรรมท่องเที่ยวที่แตกต่างจากนักท่องเที่ยวทั่วไป คือ เน้นการท่องเที่ยวและบริการที่มีคุณภาพดี คุ่มค่าให้ความสำคัญกับความพึงพอใจเป็นหลัก ดังนั้นกลยุทธ์การตลาดเชิงรุกจึงใช้กลยุทธ์การจูงใจซึ่งหน้า ซึ่งเป็นการนำจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวมาผสมผสานเข้ากับคามนิยมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ออกมาเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ลงตัว 2 รูปแบบ คือ การท่องเที่ยวแบบจูงใจซึ่งหน้าสำหรับนักท่องเที่ยวชาวยุโรป ซึ่งมีความนิยมท่องเที่ยวในเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และเชิงนิเวศ คณะผู้วิจัยจึงได้จัดรูปแบบการท่องเที่ยว ที่นำจุดเด่นของ 3 จังหวัดในภูมิภาคตะวันตกมานำเสนอ ตามสโลแกน “ระลึกความหลังที่กาญจนบุรี สร้างความดีที่เมืองเพชร เติมพลังชีวิตที่ประจวบคีรีขันธ์” และรูปแบบการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวเอเชีย พบว่า มีพฤติกรรมและความนิยมที่คล้ายคลึงกัน โดยเน้นการท่องเที่ยวเชิงนันทนาการและการใช้ชีวิตท่องเที่ยวแบบไร้เร่งรีบ คณะผู้วิจัยจึงได้นำเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวตามสโลแกน “เที่ยวเมืองเพชร 3 สไตล์ สโลว์ไลฟ์ใกล้ธรรมชาติเมืองราชบุรี” โดยรูปแบบการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงรุก เลือกใช้ 5 รูปแบบ 1) High Technology เป็นรูปแบบที่สามารถกระจายข้อมูลได้กว้างขวางในครั้งเดียว 2) Differentiation เป็นการสร้างความแตกต่างให้กับแหล่งท่องเที่ยว 3) Creativity เป็นการใช้

ความคิดสร้างสรรค์ 4) International PR กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ยึดหลักความเป็นสากล และ 5) Database การมีฐานข้อมูลที่ทันสมัยและคล่องตัว และนอกจากเสริมสร้างการรับรู้ด้วยการทำกิจกรรมการตลาดแล้ว ในแหล่งท่องเที่ยวจะต้องมีการสร้างความมีเอกลักษณ์และสิ่งที่จะสร้างเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวได้คือ ของที่ระลึกอันจะทำให้นักท่องเที่ยวเห็นและระลึกถึงแหล่งท่องเที่ยวนี้เสมอ สำหรับของที่ระลึกที่ทำให้นึกถึงภูมิภาคตะวันตกและเป็นวัสดุที่หาได้ง่ายคือ ของที่ระลึกที่ทำจากตาลโตนด เป็นการนำวัสดุที่เหลือจากการทำตาลมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชน และนอกจากนี้การพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ พบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยว ควรพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ ตลอดจนถึงความปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ ทั้งนี้เพื่อขยายการรับรู้ในวงกว้างคณะผู้วิจัยได้พัฒนาฐานข้อมูลบนแอปพลิเคชันสำหรับการท่องเที่ยวที่ไร้ความเร่งรีบสำหรับผู้สูงอายุในภูมิภาคตะวันตกเพื่อให้นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุใช้สามารถสืบค้นข้อมูลเบื้องต้นก่อนการเดินทาง

และเพื่อเสริมสร้างการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและมีความยั่งยืน คณะผู้วิจัยได้เสนอกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวสำหรับผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวได้ปฏิบัติตามใน 6 แนวทาง คือ 1) การพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว โดยยึดหลัก 3 A's ได้แก่ ทรัพยากรต้องมีสิ่งดึงดูดใจ (Attraction) ทรัพยากรการท่องเที่ยวต้องมีเส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึง (Accessibility) และทรัพยากรต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) 2) พัฒนาการตลาดท่องเที่ยวด้วยการกำหนดตำแหน่งผลิตภัณฑ์ และการเลือกตลาดท่องเที่ยวเป้าหมายที่เหมาะสม 3) พัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว ด้วยธุรกิจจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ซึ่งเป็นของที่ระลึกประเภทหัตถกรรม และใช้วัสดุที่สื่อให้ผู้พบเห็นระลึกถึงแหล่งท่องเที่ยว 4) พัฒนาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวด้วยการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อลดความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม 5) พัฒนาการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวร่วมกับชุมชน ด้วยการค้นหาปัญหาทางการท่องเที่ยว การกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการพัฒนา และการตัดสินใจใช้ทรัพยากรร่วมกัน และ 6) สร้างจิตสำนึกในที่นี้คือ จิตสำนึกของเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว ต้องไม่ค้ำกำไรเกินควร อันจะทำให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพที่ยั่งยืน

คำสำคัญ : การยกระดับการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ /ภูมิภาคตะวันตก/นักท่องเที่ยวสูงอายุ/
ประชาคมอาเซียน

Abstract

This research on Qualitative Improvement of Senior Tourist of Thailand's Western Region for Preparing towards AEC is consisted of 4 sub-projects. For research methodology, the researcher conducted the research in 3 stage including conclusion on issues of those 4 sub-projects, the meeting on policy proposal with 30 attendants related to tourism of Thailand's western region, and synthesis on the results obtained from those 4 sub-projects. The conclusion was obtained from conducting those 4 sub-projects for comparing with theoretical information and Sustainable Tourism Development was implemented by the research as the guidelines for arranging information.

The results showed that senior tourists had different travel styles and behaviors from general tourists, i.e., they emphasized on worthwhile and good quality tourism and services as well as mainly emphasized on satisfaction. As a result, the progressive marketing strategy used for overcoming this target group was Frontal Attack conducted by integrating the distinctiveness of regional attractions with preference and satisfaction of target tourists. Consequently, tourism with frontal attack strategy was obtained for responding to European tourists who preferred historical tourism, cultural tourism, and ecotourism. In consequence, the researcher provided a travel style combined with 3 strengths of provinces in Thailand's western region as shown in a slogan stated that "Visiting Kanchanaburi, the Land of Memory, before Reaching Petchburi, the Land of Merit, and End your Trip with Revitalization in Prachuap Khiri Khan ". According to travel style of Thai and Asian tourists, it was found that their travel styles and behaviors were similar, i.e., they emphasized on recreational tourism and unhurried tourism. Consequently, the researcher presented another travel style upon the slogan stated that "Experiencing 3 Travel Styles in Petchburi and Enjoying with Slow-Life Traveling with Ratchaburi's Nature". Publication of these campaigns was conducted through 5 styles of progressive tourism strategy as follows: 1) High Technology – helped to disseminate information extensively in one publication; 2) Differentiation – helped to make difference of each attraction; 3) Creativity – healed to motivate creativity in publication; 4) International PR – implemented the strategy of publication based on international principles; and 5) Database – had updated and flexible database. Besides reinforcing recognition through marketing, the uniqueness of each attraction should be created, i.e., souvenirs motivating tourists to remind such attraction. The souvenirs symbolizing Thailand's western region and made of local materials were some souvenirs made of sugar palms that were considered as wasted materials obtained from palm industry

helping to increasing community's income. Moreover, to develop products for senior tourism, it was found that entrepreneurs should develop some facilities for tourism, organize some activities for health tourism, and consider on safety of senior tourists. To expand the perception of this knowledge, the researcher developed some data on application for unhurried tourism for providing to senior tourists in Thailand's western region in order to enable senior tourists to search some primary information for their travelling.

In order to reinforce Thai tourism to be quality and sustainable, the researcher proposed some strategies for application of some attractions and entrepreneurs consisted of the following 6 guidelines: 1) develop resources for tourism based on 3 A's including Attraction, Accessibility, and Amenities; 2) develop tourism market by positioning products and selecting appropriate target tourism market; 3) develop tourism business through business of souvenirs distribution that should be handicrafts made of local materials; 4) develop environment in each attraction through environmental conservation of each local area in order to reduce environmental degeneration; 5) develop participation in tourism with community through discovering tourism problems, establishing some policies, objectives, goals, development methods, and co-decision making on the use of resources; and 6) build consciousness, i.e., conscious of attraction's owners and tourism entrepreneurs on avoiding exorbitant pricing for achieving quality and sustainable tourism.

Keywords: Qualitative Improvement of tourism / western region / senior tourists